

120 LAT
OCHOTNICZEJ
STRAZY
POŻARNEJ
W BISKUPCU

WSTĘP

Ochotnicze straże pożarne w Polsce należą do najstarszych i do jednych z najbardziej zasłużonych organizacji społecznych.

W ponad 100-letnim okresie, szczególnie w okresie zaborów, organizacje te współuczestniczyły w kształtowaniu postaw patriotycznych i tworzeniu postaw demokratyzacji życia wśród społeczności polskiej.

Odegrały znaczną rolę w walkach o wyzwolenie narodowe i społeczne naszego kraju. Jednakże walka z ogniem i innymi klęskami żywiołowymi, a więc społeczna służba dla dobra innych, stanowiły zawsze główną treść ich działalności.

Ochotnicza Straż Pożarna jest dla społeczeństwa tym, czym dla chorego ręka lekarza spoczywająca na pulsie. Nie wielkie jednak słowa nakreślają rytm życia strażaków, dobrowolnie zrzeszonych w ochotniczych strażach pożarnych, którzy łączą codziennie wypełnianie obowiązków zawodowych ze szkoleniem sprawnościowym i specjalistycznym, by w razie zagrożenia udzielić pomocy najbardziej potrzebującym.

W bieżącym roku mija 120 lat od chwili powołania do życia Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu. Pragniemy w sposób uroczysty uczcić okrągłą 120-tą rocznicę istnienia najstarszej w historii Biskupca organizacji społecznej, która w najtrudniejszych momentach jego dziejów potrafiła zachować się godnie i służyć społeczeństwu.

Różnie toczyły się losy i jeszcze bardziej zróżnicowane były etapy rozwoju OSP w naszej historii. Druhom strażakom i działaczom przypadło działać w różnych uwarunkowaniach społeczno-politycznych.

W historii Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu zachowały się czyny i osiągnięcia ludzi, którzy trwali w służbie, tworzyli i umacniali fundamenty pod ówczesną i dzisiejszą organizacją strażacką.

Dlatego tym skromnym, niejednokrotnie bezimiennym ludzom, którzy żyli wśród nas, stanowiąc wzór humanitarnych postaw, należą się nie tylko słowa okazjonalnych podziękowań, ale i głębokiego szacunku oraz zastanowienia się nad rolą, jaką pełnią w naszym życiu.

Niniejszym opracowanie, które przybliży czytelnikowi wiedzę o zaszczytnej i ofiarnej działalności OSP – poświęcamy wszystkim druhom, działaczom i sympatykom Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu.

Zarząd Ochotniczej Straży Pożarnej
w Biskupcu

RYS HISTORYCZNY

W dogodnym przejściu przez dolinę Osy, oddzielającej Pomezanie od ziemi chełmińskiej, biskup Rudolf założył w 1325 r. miasto, które niemiecka nazwa Bischofswerder oznaczała Biskupią Żuławę względnie Biskupi Ostrów.

Jego założenie urbanistyczne – podobnie jak w innych miastach – było regularne, z tym tylko, że rynek biskupicki miał kształt prostokątny 80x60 metrów, na którym stał ratusz rozebrany w 1870 r. Miasto otaczały mury obronne wysokości 5m i szerokości 1,35m z trzema bramami wjazdowymi: Piotrowską, Lipinkowską i Słupnicką, które pozwalały dostać się do miasteczka.

W akcie nadania praw miejskich wymienia się kościół katolicki w stylu gotyckim, usytuowany w części południowo-wschodniej, jak również wolność zrzeszenia się rzemieślników i wysokość opłat na cele Kurii Kwidzyńskiej.

Polonizacja miasta rozpoczęła się już na początku XV wieku i stała się niewątpliwie w związku z wyludnieniem spowodowanym przez wojny polsko-krzyżackie tego okresu. W 1414 r. roku w czasie wojny głodowej Biskupiec poddał się bez walki wojskom Jagielly.

Położenie na granicy z ziemią chełmińską należącą od 1466 r. ponownie do Polski, sprawiło, że chociaż Reformację wprowadzono w Biskupcu w 1540 r. tj. później niż w innych miastach tego regionu, miasto nazwane zostało w dokumencie z 1613 r. roku „prawie zupełnie papieskim”, a w 1625 r. „w połowie katolickim”.

Najbardziej jaskrawym przejawem walk religijnych w Biskupcu stało się zamordowanie w 1636 r. pastora Stanisława Topolskiego przez katolika Flacka, z powodu niewydania mu zezwolenia na chrzest dziecka w kościele katolickim po drugiej stronie granicy.

Brak dostatecznej liczby odpowiednich materiałów archiwalnych uniemożliwia jednak odtworzenie, jak w zamęcie walk religijnych kształtowały się podziały narodowościowe.

Z pracy Władysława Chojnackiego o polskich zborach ewangelickich na Mazurach i Warmii dowiadujemy się, że w latach 1577-1618 teren ten zamieszkiwał proboszcz Mateusz Labiński. W 1701 r. nabożeństwa ewangelickie w Biskupcu odprawiane były w dwóch językach. Przybyły z Olecka pastor Nagórny zdecydował, że odprawiane będą dwa nabożeństwa – pierwsze całkowicie po polsku, drugie po niemiecku.

Według Bernharda Schmida, polski sztandar z czasów Augusta II Mocnego przechowywany był aż do drugiej wojny światowej w kościele ewangelickim w Biskupcu.

W 1726 r. w Biskupcu wybuchł pożar, w wyniku, którego spłonęło całe miasto, odbudowane z pomocą królewską (36 tysięcy talarów) do 1729 r. W 1740 r. Biskupiec liczył zaledwie 278 mieszkańców, a w 1782 r. wraz z garnizonom wojskowym było tu 919 osób. Rzeka Osa stanowiła granicę między Prusami, a Polską aż do pierwszego rozbioru Polski. Od 1772 r. Biskupiec przestawał być miasteczkiem nadgranicznym, kiedy to sąsiednia ziemia chełmińska, w której stawiano znak równania między Polakiem a katolikiem, oraz Niemcem a ewangelikiem, została wcielona do Prus.

W 1801 r. w 120 domach w Biskupcu mieszkały 1133 osoby. W XVIII wieku, z którego pochodzą zabytkowe domy przy ulicach: Piekarskiej, Szpitalnej, Długiej, Kościelnej, Szewskiej i Tkackiej Biskupiec słynął z wyrobów grabarskich, szewskich oraz tkackich. W 1805 r. było tu 28 tkaczy. Rynek miejski otaczały piękne barokowe kamienice. Biskupiec był ważnym ośrodkiem handlowym, rocznie odbywało się tu 8 jarmarków, a tutejsze wyroby sukiennicze, szewskie i grabarskie słynęły w okolicy. Jednak głównym zajęciem mieszkańców było rolnictwo i piwowarstwo.

Wiadomości o polskich przygotowaniach powstańczych w 1846 r. i wytworzone sytuacje wywołały niepokój. 13 stycznia 1846 r. Burmistrz Wegner informował „iż w pobliskim powiecie lubawskim rozpoczynają się zbrodnicze knowania”. Obawiał się, że mieszkańcy tego powiatu, przychodząc na jarmarki do

Biskupca mogą wywołać w jego mieście rozruchy. Sprawa przygotowanego powstania odbiła się w Biskupcu i okolicy dużym echem. Tak władze, jak i ludność niemiecka oczekiwały każdego dnia wybuchu rewolucji, a burmistrz Wegner prosił władze o pozwolenie powołania Straży Obywatelskiej.

Omówione wypadki roku 1846 r. oddają nie tylko nastroje, ale przede wszystkim reakcje władz pruskich. Świadczą również, że nawet stosunkowo słaba agitacja wywierała głębokie wrażenie i podniecenie wśród ludu. Niepokoje te ukazują, na jak niepewnej postawie opierało się państwo pruskie.

Same miasto w XIX wieku uległo ponownej polonizacji wskutek napływu polskiej ludności katolickiej z powiatu lubawskiego. Świadczy o tym fakt zarejestrowany przez władze miejskie, że w latach 1845-1900 liczba ludności niemieckiej w Biskupcu zmniejszyła się o 15%, natomiast liczba Polaków wzrosła o 152%.

W 1871 roku w 155 domach zamieszkiwało w Biskupcu 2067 osób, a do założonej w 1881 r. roku parafii katolickiej należeli również wierni z sąsiednich wsi położonych w powiecie lubawskim.

Biskupiec był jedynym miastem w powiecie suskim o największej liczbie ludności polskiej, natomiast w okolicy głównymi skupiskami ludności polskiej były wsie: Piotrowice, Podlasek, Podlasek Mały i Słupnica. Podczas kiedy w 1890 r. ludność polska w Biskupcu wynosiła 173 osoby, to już w 1920 r. 571 tj. 25% ogólnej ilości.

Największym zakładem przemysłowym w Biskupcu była, fabryka maszyn Somnitz. Pod koniec XIX wieku powstało tu kilka zakładów charytatywnych takich jak: przytułek, dom kalek i sierot oraz szpital dla ubogich.

Od 1906 r. Biskupiec posiadał własną gazetę, drukowaną w Iławie „Bischofswerder Zeitung”.

Na początku XX wieku w Biskupcu powstał polski komitet wyborczy dla okręgowych wyborów do parlamentu, któremu przewodniczył od 1908 r. dr Edmund Brzozowski. Członkami

komitetu byli między innymi: krawiec Jan Chudziński, kupiec Wacław Weilandt i rolnik Mikołaj Cichowski.

Dnia 3 marca 1991 r. w sali kupca Piecka, „polski król” z Sumina Michał Cichowski zorganizował zebranie, na które przybyło około 100 osób z Biskupca i okolicy. Przemawiał wówczas przyszedł senator, jedyny wydawca „Gazety Grudziądzkiej” Kulerski. Dwa tygodnie później odbyło się następne zebranie z udziałem księdza Bielakiewicza z Ostrowitego, na którym omawiano sprawy gospodarcze.

Położony na granicy powiatu suskiego i lubawskiego Biskupiec stał się na początku XX wieku głównym ośrodkiem polskiego życia narodowego. 1 marca 1906 r. mimo utrudnień lokalowych powstaje tu Bank Ludowy, którego założycielem był ks. Piotr Bielakiewicz, dr Edmund Brzozowski, Mikołaj Cichowski. Zaangażował się też listonosz August Heyka, który oddał swe mieszkanie do dyspozycji Banku Ludowego. Stał się on bowiem oparciem dla polskiego życia gospodarczego nie tylko w Biskupcu, ale i w najbliższej okolicy.

Przed pierwszą wojną światową w Biskupcu były 24 sklepy oraz 44 warsztaty rzemieślnicze. Z zakładów przemysłowych czynna była cegielnia, tartak oraz rzeźnia.

Klęska Niemiec w pierwszej wojnie światowej i powstanie traktatu wersalskiego z 1919 r. kończące stan wojenny z Niemcami, regulowały sprawy przyszłych granic i zarządzającego plebiscytu, obejmującego m.in. miasto Biskupiec i okolice. Wtedy to walka narodowa na tym terenie przybrała szczególnie na sile. Wzrosła liczba wypadków rozbijania polskich wieców, niszczenia polskiej prasy. Niemcy podsycali nienawiść do Polaków. Mimo to działacze polscy przygotowali ludność polską do plebiscytu. Najbardziej ożywioną działalność przejawiał tutaj aptekarz Bolesław Wolski, który po wyjeździe dr Edmunda Brzozowskiego stał się wkrótce przywódcą miejscowych Polaków. Biskupiec był jednym z nielicznych skupisk ludności polskiej na Powiślu. O przygotowaniach do plebiscytu na terenie miasta Biskupiec i okolicy pisze Stanisław Zawacki:

„Wróciwszy w połowie listopada 1918 roku z wojny światowej zamieszkałem u moich rodziców w Biskupcu w powiecie suskim. Tu, nosząc jeszcze mundur pruski, zacząłem już w grudniu 1918 r. pracę uświadamiającą wśród ludności polskiej, nie wiedząc jeszcze, jaki będzie los tej ziemi w traktacie wersalskim”.

W styczniu 1919 r. utworzono Powiatową Radę Ludową na powiat suski z/s w Biskupcu. Przewodniczącym Powiatowej Rady Ludowej został wybrany aptekarz Bolesław Wolski, sekretarzem – Stanisław Zawacki. Poza w/w do Powiatowej Rady Ludowej zostały wybrane m.in. następujące osoby: kupiec Edmund Piechowski, kupiec Kucharski, ogrodnik Antoni Kujawski, rolnik Leon Gackowski, robotnik Zieliński- wszyscy z Biskupca oraz rolnik Gryza ze Słupnicy i szewc Jan Oświałowski z Podlasku.

W tym samym okresie powołano do życia w Biskupcu trzy polskie organizacje, a mianowicie: Filie Zjednoczenia Zawodowego Polskiego z doświadczonym działaczem społecznym Zielińskim na czele, Towarzystwo Śpiewu „Lutnia”, którego prezesem został Leon Gackowski, a dyrygentem organista Michalski, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, którego prezesem był Bronisław Zawacki.

Prace wszystkich organizacji koordynowała i nadawała im kierunek Powiatowa Rada Ludowa. Ona to przez wymienione organizacje oraz urządzane wiece i zebrania publiczne, zachęcała społeczeństwo do pracy dla Polski i do głosowania na rzecz włączenia tych ziem do Polski.

W wyniku przegranego plebiscytu w dniu 11 lipca 1920 r. Biskupiec pozostał miastem niemieckim, a wzdłuż rzeki Osy przebiegała granica. Niemiecka propaganda wyliczyła, że za Polską w obszarze plebiscytowym opowiedziało się tylko 3% mieszkańców, pomijając fakt, że na czas plebiscytu sprowadzono z Niemiec ponad 8 tysięcy osób, które się tu urodziły, a zgodnie z postanowieniami Komisji Alianckiej miały prawo do udziału w plebiscycie.

Nastał wtedy terror, przemoc i gwałt nad Polakami, którzy po plebiscycie ratując życie uciekali na stronę polską.

Działaczami plebiscytowymi byli:

Mikołaj Cichowski	-Biskupiec
Leon Gackowski	-Biskupiec
Jan Gryza	-Słupnica
Franciszek Kozikowski	-Fitowo
Franciszek Kruszewski	-Biskupiec
Antoni Kujawski	-Biskupiec
Kucharski	-Biskupiec
organista Michalski	-Biskupiec
Edmund Piechowski	-Biskupiec
Teresa Sowińska	-Biskupiec
Franciszek Tadajewski	-Czachówki
Tadeusz Tutuliński	-Biskupiec
Aleksander Tutuliński	-Biskupiec
Bolesław Wolski	-Biskupiec
Bronisław Zawacki	-Biskupiec
Stanisław Zawacki	-Biskupiec
Zieliński	-Biskupiec
ks. Bielski	-Lipinki

Po pierwszej wojnie światowej i przegranej plebiscycie Biskupiec stał się miasteczkiem wegetującym z powodu braku zaplecza. W 1928 r. było tu tylko 15 sklepów oraz 17 warsztatów rzemieślniczych. Ponieważ dworzec kolejowy znalazł się po stronie polskiej, stworzono miastu nowe połączenie komunikacyjne, budując linię kolejową z Kisielic. Kursowały na niej trzy pociągi dziennie.

W 1939 r. Biskupiec liczył 1988 mieszkańców. Nie uzyskał jednak w okresie międzywojennym większej pozycji w życiu gospodarczym tego mikroregionu. Po wybuchu drugiej wojny światowej nastąpiła czarna noc okupacji, znaczone aresztowaniami i innymi formami eksterminacji ludności. Podczas okupacji

Biskupiec stał się zapleczem dla wojsk niemieckich. Został wyzwolony 24 stycznia 1945 r. przez wojska II Frontu Białoruskiego. Rozpoczął się kolejny etap pokojowej pracy, który trwał już ponad 46 lat.

Działania wojenne odbiły się fatalnie na losie Biskupca, położonego tuż przy polsko-niemieckiej granicy. Miasteczko zniszczono w 75%. Fakt ten wpłynął między innymi na to, że Biskupiec stracił w 1946 r. prawa miejskie i spadł do rzędu wsi sołeckich. W Biskupcu jako pierwsi osiedlili się Franciszek i Józef Marcinkowscy oraz Edmund Serówka. W listopadzie 1945 r. w Biskupcu zamieszkiwało już 990 osób. Powstały pierwsze zakłady rzemieślnicze oraz sklepy:

Wiktor Arentewicz prowadził warsztat kołodziejski,
Zygmunt Chełkowski prowadził warsztat szewski,
Leon Jackowski prowadził zakład fryzjerski,
Alfons Krzywdziński prowadził zakład krawiecki,
Franciszek Marcinkowski prowadził sklep masarski,
Józef Marcinkowski prowadził sklep kolonialny,
Edmund Serówka prowadził sklep i restaurację.

Powstawały również nowe zakłady usługowe, rozrastała się sieć handlowa.

Walenty Armknecht, jeden z pierwszych organizatorów szkolnictwa, długoletni kierownik szkoły organizował od 1-go września 1945 r. naukę w jednoizbowej prowizorycznej klasie w budynku przy ulicy Tkackiej 7, bowiem w obecnym budynku szkolnym przebywały jeszcze wojska radzieckie.

Pierwszym burmistrzem Biskupca był Eugeniusz Renda, następnym Franciszek Jastrzębski.

Godzi się podkreślić, że w tych pierwszych trudnych i jednocześnie wspaniałych, bo w wolnej ojczyźnie, dniach nie baza materialna, a zespół ludzi decydował o sukcesach. Pierwszy powojenny okres charakteryzował się żywiołowym rozwojem handlu prywatnego i rzemiosła. W 1945 r. funkcję tę przejęła Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Biskupcu.

Z dniem 31 sierpnia 1946 r. decyzją wojewody olsztyńskiego Biskupiec utracił prawa miejskie i stał się do 1955 r. wsią sołecą, należącą do gminy Kisielice. Okres ten wpłynął ujemnie na dość prężny rozwój tego miasteczka. W 1947 r. Wanda Kurkowska zaczęła organizować placówkę przedszkolną w budynku dawnej szkoły.

Od 1955 r. podział administracyjny ustalił w Biskupcu gromadę wiejską z Gromadzką Radą Narodową, na czele której pierwszym przewodniczącym był Adam Kalinowski. Od 1955 r. ponownie usamodzielnia się Gminna Spółdzielnia, której prezesem zostaje Jan Jończak, a następnie do 1972 r. funkcję tę pełni Wincenty Kadzik. Czynnych było 6 sklepów, dom towarowy, rzeźnia, piekarnia oraz restauracja. Przy istniejącym do 1969 r. dworcu Biskupiec Miasto, rozpoczęto budowę jej bazy tj. spędu żywca, magazynów nawozów sztucznych i zboża.

W 1959 r. na bazie punktu kasowego w Biskupcu, należącego do Kasy Spółdzielczej w Iławie -zorganizowano samodzielną Bazę Spółdzielczą w Biskupcu, obejmującą swym zasięgiem również gromady: Podlasek, Goryń, Kisielice i Klimy w powiecie iławskim. Od początku jej kierownikiem, a następnie do 1981 r. dyrektorem był autor opracowania, aktualnie przebywający na emeryturze.

W 1966 r. na bazie Kółka Rolniczego w Biskupcu powstaje Spółdzielnia Usługowo-Wytwórcza, obecnie Spółdzielnia Budownictwa Wiejskiego, w której zatrudnienie znaleźli: murarze, stolarze, kowale, dekarze, hydraulicy, elektrycy i betoniarze. Jej organizatorem i długoletnim dyrektorem był Mirosław Kozak, który z końcem 1990 r. przeszedł na zasłużoną emeryturę.

Miejszem kulturalnej działalności był Dom Kultury oraz będący pod patronatem Gminnej Spółdzielni Klub Młodego Rolnika, które miały swoją siedzibę w przebudowanej do tego celu Rotundzie, przez wiele lat stanowiły jedyne pomieszczenia dla organizatorów imprez kulturalnych w Biskupcu.

Niewątpliwie przełomem w dziejach Biskupca są lata siedemdziesiąte i osiemdziesiąte. Na początku lat siedemdziesiątych

rozpoczyna się w Biskupcu „wiek złoty” dla wszelkiej inicjatywy. Rozwija się przede wszystkim indywidualne budownictwo, czego widocznym dowodem jest wybudowanie przez mieszkańców w ostatnim dwudziestolecu 43 domów jednorodzinnych. W 1975 r. zmodernizowano budynek przy ul. Grudziądzkiej, w którym na piętrze mieszczą się biura Gminnej Spółdzielni, natomiast na parterze Ośrodek Nowoczesnej Gospodarki zakłady usługowe. Oddano do użytku dwa bloki mieszkalne dla 18 rodzin przy ul. Grudziądzkiej w ramach budownictwa komunalnego, oraz jeden zakładowy Spółdzielni Budownictwa Wiejskiego przy ul. Kościelnej o 9-ciu mieszkaniach.

Z potrzeby społecznej i ku wygodzie mieszkańców oddano do użytku w 1979 r. nowoczesny Ośrodek Zdrowia z apteką i częścią mieszkalną. Oddano również do użytku Lecznice dla zwierząt, wraz z mieszkaniem dla lekarzy.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Biskupcu adoptowało i zagospodarowało budynki po byłej stacji kolejowej na budynek mieszkalny dla pracowników, biura i magazyn. Na bazie tego przedsiębiorstwa wybudowano również magazyn na gaz propan-butan oraz garaże.

W 1977 r. Bank Spółdzielczy w Biskupcu po wielu latach „koczowania” w pomieszczeniu Gminnej Spółdzielni przeniósł się do nowej własnej siedziby przy ul. Lipowej.

W 1978. przekazany został nowy Posterunek Milicji Obywatelskiej, a w 1979 r. nowa siedziba strażaków -Dom strażaka.

Kolejny rozdział dziejów Biskupca, wiąże się z reorganizacją administracji, w wyniku której z dniem stycznia 1973 r. powstała największa obszarowo w województwie toruńskim gmina Biskupiec, z pierwszym jej naczelnikiem Kazimierzem Bienert. Od 1978 r. do 1982 r. funkcję tę pełnił Hubert Pietryka, a następnie Jan Dolecki, sprawujący te obowiązki do maja 1990 r.

W 1990 r. Rada Gminy dokonała wyboru na stanowisko Wójta Huberta Pietrykę, który pełni jednocześnie funkcję przewodniczącego Zarządu Gminy.

Poprawiła się baza biskupieckiej kultury poprzez oddanie do użytku w lipcu 1982 r. nowoczesnego obiektu Gminnego Ośrodka Kultury. Zmodernizowano i oddano do użytku dla młodzieży drugi obiekt - klub dyskotekowy „Rotunda”.

By mieszkańcom żyło się wygodniej, wybudowano wodociągi i doprowadzono wodę do wszystkich domów w Biskupcu. Począwszy od 1984 r. usamodzielniono Spółdzielnię Mieszkaniową w Biskupcu, która do 1990 r. oddała do użytku 93 nowe mieszkania na Osiedlu 40-lecia. Wybudowano również dwunastorodzinny budynek rotacyjny dla zabezpieczenia mieszkań na okres kapitalnych remontów starej substancji mieszkaniowej. Zmodernizowano dwa budynki komunalne, wyposażając je w urządzenia wodno-kanalizacyjne i centralne ogrzewanie przy ul. Grudziądzkiej, oraz z dobudową piętra przy ul. Szkolnej.

Wyasfaltowano wszystkie ulice Biskupca, przebudowując jednocześnie ciąg komunikacyjny w celu usprawnienia ruchu tranzytowego przez Biskupiec. Rozpoczęto budowę dalszej części ulicy Wolności łącznie z budową chodnika i kanalizacji. Oddano do użytku nowy cmentarz komunalny z domem przedporzebowym przy ulicy Lipowej. Przeprowadzono kapitalny remont siedziby Gminy z dobudową Urzędu Stanu Cywilnego. Wiele uwagi poświęcono wyglądowi zewnętrznemu Biskupca poprzez odnawianie budynków i ukwiecanie skwerów.

I tak można by bez końca wymieniać dokonania „wieku złotego” grodu nad Osą.

Rodzi się pytanie: jak to możliwe, by miejscowość licząca około dwa tysiące mieszkańców zdolna była do takiego wysiłku? Odpowiedź brzmi: było to możliwe przy mądrym działaniu władz i przy zaangażowaniu wszystkich mieszkańców. A tak było tutaj.

Wszystko to realizowane było z myślą, że przywrócone zostaną prawa miejskie dla Biskupca, które utracił w 1946 r. jednak dotychczasowe starania w tym zakresie nie doprowadziły do zrealizowania uchwały Gminnej Rady Narodowej z 1986 r.

I choć ostatnio w dobie kryzysu temperatura działań społecznych opadła, należy przypuszczać, że zapał i inicjatywa władz oraz mieszkańców prowadzić będą do dalszego systematycznego rozwoju Biskupca.

**Przedwojenny
dworzec kolejowy
w Biskupcu**

**Granica państwa
na rzece Osa**

Ratusz w Biskupcu

RYS HISTORYCZNY DZIAŁALNOŚCI OSP W BISKUPCU.

W historii 666-letniego Biskupca ma swoje chlubne karty organizacja strażacka, licząca równo 120 lat.

Jako źródło do niniejszego opracowania posłużyły dwa dokumenty, które zachowały się wśród pamiątek rodzinnych byłych członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu.

Jedynym wiarygodnym dokumentem w oryginale jest świadectwo nadania strażakowi – ochotnikowi Emilowi Radtke, który był od 1891 r. aktywnym członkiem OSP, odznaki Honorowej Straży Pożarnej za 15-letnią aktywną służbę, przez Zachodnio-Pruski Prowincjonalny Związek Straży Pożarnych w Grudziądzu, noszącej datę 15 lipca 1906 r. W tłumaczeniu z niemieckiego – dokument ten ma następującą treść:

„Strażak-Ochotnik, pan mistrz stolarski Emil Radtke, obecnie przodownik straży w Biskupcu, jest od 1891 r. aktywnym członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu i spełniał swe ochotniczo przyjęte obowiązki w służbie umiłowania bliźnich w sposób pełen oddania i ku ogólnemu zadowoleniu. Komisja Zachodnio-Pruskiego Związku Straży Pożarnych nadaje mu w oparciu o odpowiednie postanowienia konstytucji na wniosek komendy jego OSP Odznakę Honorową za 15-letnią aktywną służbę wraz z niniejszym dyplomem do tego wyróżnienia”.

O istnieniu już od tego okresu OSP w Biskupcu dowodzi również przekazana przez pana Władysława Weilanta z Nowego Miasta fotografia członków Ochotniczej Straży Pożarnej z 1909 r. Ojciec w/w był mieszkańcem Biskupca, posiadał sklep kolonialny i jak wynika z fotografii był członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej. Na tej samej fotografii jest również Emil Radtke, który posiadał warsztat stolarski przy obecnej ulicy Piekarskiej, w sąsiedztwie którego do 1945 r. mieszkała pani Ida Orłowska, poświęcając ten fakt założonym oświadczeniem. Również pani Marta Świątkowska, która od urodzenia zamieszkiwała w Piotrowicach, pamiętała dziewięciu członków OSP których

nazwiska wypisane są pod zdjęciem z 1909 r. Wspomniane oświadczenia potwierdził, uzupełniając o dalsze nazwiska znanych mu osób znajdujących się na fotografii z 1909 r. Pan Franciszek Dembiński ur. w 1906 r. i zamieszkały od 1922 r. w Fitowie, wsi leżącej w bezpośrednim sąsiedztwie Biskupca. Mimo podeszłego już wieku pamiętał on doskonale większość członków OSP w Biskupcu znajdujących się na zdjęciu z 1909 r. nie tylko z nazwiska, ale również adresów ich zamieszkania i warsztatów rzemieślniczych czy punktów handlowych, których byli właścicielami, w tym również Emila Radtke i Weilanda. Wiadomo mu, że członkami straży w okresie jej powstawania byli przeważnie rzemieślnicy i kupcy.

Rozwój rzemiosła i handlu w zwartej zabudowie Biskupca spowodował zatem konieczność powołania własnej jednostki straży pożarnej dla ochrony przeciwpożarowej domostw. Niewątpliwie na taką decyzję wpłynęły smutne doświadczenia lat poprzednich, gdzie pożary dokonywały masowego spustoszenia i wielkich strat w dobytku. Taka jest hipoteza zorganizowania i powołania do życia biskupieckiej jednostki strażackiej, której celem było niesienie pomocy człowiekowi i ochrona jego dobytku. Godnym podkreślenia jest również fakt, że znaczną jej część stanowili Polacy. OSP w Biskupcu posiadała drewnianą remizę, która znajdowała się pomiędzy obecnym przedszkolem, a kościołem ewangelickim przy ul. Szkolnej. W swojej dyspozycji miała również drewnianą suszarnię węży, umocowaną na szczycie budynku przedszkola. Można przypuszczać, że takie usytuowanie remizy strażackiej nie było przypadkowe zważywszy na fakt, że w najbliższym sąsiedztwie znajdowała się poza wymienionymi obiektami, jedyna w Biskupcu fabryka maszyn, oraz przepływająca blisko Osa jako źródło wody.

Wyposażenie straży pożarnej było skromne i składało się z czterokołowej sikawki o ciągu konnym, beczkowsów oraz wycieczkowego wozu wyjazdowego. Wśród strażaków i gospodarzy Biskupca wyznaczone były osoby posiadające zaprzęgi konne, których zadaniem było jak najszybsze przybycie do remizy po

beczkowozu i sikawkę. Alarmowanie straży o zaistniałym pożarze, zwoływanie się na zbiórki i ćwiczenia strażackie, odbywały się za pomocą trąbki sygnałowej, z którą sygnalista-trębacz biegał po ulicach miasta. Wspominając międzywojenny okres istnienia OSP w Biskupcu, Franciszek Dembiński pamiętał w szczególności, że każdego roku w trzeci dzień Zielonych Świąt OSP organizowało ćwiczenia-pokazy, zawsze na obiekcie magazynu zbożowego, stanowiącego własność Grajewskiego przy ul. Grudziądzkiej. Szczegół ten utkwił mu w pamięci z tego względu, że był to pierwszy dzień uroczystości odpustowych w Wardęgowie.

W 1921 r. doprowadzono do Biskupca energię elektryczną, dzięki której można było wprowadzić nowy system alarmowania straży pożarnej, poprzez zainstalowanie elektrycznej syreny alarmowej na gmachu Magistratu (obecnie siedziby urzędu gminy). Odtąd członkowie OSP alarmowani byli za pomocą syreny elektrycznej, a OSP uzupełniała sprzęt pożarniczy i doskonaliła swoją gotowość bojową. Miała w owym czasie już za sobą kilkadziesiąt pożarów i była lepiej przygotowana do każdej akcji w obronie życia i mienia ludzkiego. W okresie okupacji istniała również OSP w Biskupcu, ale jej członkowie to wyłącznie Niemcy.

Nadszedł rok 1945 – wyzwolenie miasta. Z odzyskaniem niepodległości utworzył się nowy rozdział w historii miasta. Została otwarta także nowa karta w historii Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu.

Pierwsze zorganizowane zebranie odbyło się w dniu 26 kwietnia 1946 r. pod przewodnictwem byłego burmistrza Biskupca Franciszka Jastrzębskiego, który został pierwszym jej prezesem. W skład pierwszego zarządu weszli ponadto druhowie: Józef Kowalczyk – naczelnik, Franciszek Krumrej – z-ca naczelnika, Adam Gajewski – sekretarz, Michał Ciesielski – skarbnik, Władysław Chyłkowski – gospodarz i Edmund Graf – d-ca plutonu.

Już w pierwszym przemówieniu naczelnika OSP druha Józefa Kowalczyka, skierowany był apel do członków OSP „aby druhowie stali się tarczą dla społeczeństwa i Ojczyzny oraz stali na straży dobra ogółu”. Te patriotyczne i humanitarne cechy naszego ochotniczego stražactwa są aktualne do dziś.

Praca w pierwszym okresie po odzyskaniu niepodległości była bardzo trudna. W zasadzie trzeba było zaczynać wszystko od nowa. Brak było podstawowego sprzętu przeciwpożarowego. Szybkość pomocy w walce z groźnym pożarem uzależniona była od dobrych koni i sprawnych rowerów, którymi posługiwała się OSP. Dlatego już wówczas biskupieccy strażacy rzucili hasło: „masz rower – wstąp do OSP”.

Już w sierpniu 1946 r. dokonano zmian w zarządzie OSP w skład którego weszli następujący druhowie:

Aleksander Przybylski	-Prezes
Antoni Wiackowski	-Naczelnik
Walenty Armknecht	-Instruktor
Wiktor Arentewicz	-Sekretarz
Michał Ciesielski	-Skarbnik
Józef Rosicki	-Gospodarz

Rewizorami kasy zostali: Franciszek Jastrzębski, Konrad Arentewicz i Czesław Kowalewski.

Nowo wybrany zarząd w dalszym ciągu czynił zabiegi o uzupełnienie sprzętu pożarowego. Własnymi siłami doprowadzono do używalności czterokołową sikawkę ręczną. Zaadaptowano prowizoryczne pomieszczenie po byłej fabryce „Somnitz” na remizę. Doskonalono sprawność jednostki poprzez systematyczne szkolenia. Zabiegano o pomieszczenie na świetlicę, bowiem OSP licząca 30 członków nie posiadała swego lokalu, tułając się od 1946 r. po różnych „uproszonych kątach”. Starania zostały załatwione pozytywnie dopiero w 1948 r., kiedy to jednostka otrzymała lokal przy ul. Pańskiej, obecnie Hanki Sawickiej.

Naturalnie, nie wszystko udawało się osiągnąć według zamierzeń ani stosownie do potrzeb. Wszystko, co zrobione stanowiło mały procent rzeczywistych potrzeb.

W dniu 20 marca 1949 r. odbyło się Walne Zebranie OSP, na którym dokonano zmian w składzie zarządu OSP. Nowo wybrany zarząd ukonstytuował się następująco:

Wiktor Arentewicz	-Prezes
Bolesław Cieszyński	-Naczelnik
Henryk Kozikowski	-Z-cz Naczelnika
Józef Prusecki	-Sekretarz
Konrad Arentewicz	-Skarbnik
Władysław Góralski	-Gospodarz

Nowo wybrany zarząd bardzo energicznie podjął działania w zakresie przyspieszenia remontu motopompy uzyskanej w 1947 r. z zatrzymanych do dyspozycji Wojewódzkiego Inspektora Pożarnictwa w Olsztynie. Jednak uroczyste poświęcenie i oddanie do użytku wyremontowanej motopompy odbyło się dopiero 11 września 1949 r., ale za to bardzo uroczyście.

Zarząd zwiększył również dyscyplinę i wymagania odnośnie członków czynnych, a zaniedbujących się w obowiązkach, wykluczając ich z szeregów OSP, oraz tym samym werbując nowych, młodych strażaków-ochotników. Zadbał również o przydział samochodu strażackiego, bowiem do najbliższych jednostek zmotoryzowanych odległość wynosi ponad 20 km, a na terenie Biskupca nie było wówczas żadnych samochodów ani ciągników. Przydział samochodu strażackiego – argumentował zarząd – pozwoliłby z powodzeniem obsłużyć teren o większym zasięgu, a tak jednostka była uzależniona wyłącznie od dobrych zaprzęgów konnych, kierowanych przez druhow: Franciszka Szałkowskiego, Franciszka Górnego i Maksymiliana Topolewskiego.

Umacniając i doskonaląc działalność ratowniczo-gaśniczą, OSP wiele uwagi poświęcała dziedzinie kultury. Już pod koniec 1950 r. próbowano spośród swych członków zorganizować zespół orkiestry ludowej pod kierownictwem druha Józefa Pruseckiego. To śmiałe przedsięwzięcie jednak nie powiodło się z braku pomocy finansowej w zakupie instrumentów muzycznych. Przy OSP powstał jednak amatorski zespół teatralny zorganizowany przez druha Władysława Góralskiego, który był jego kierownikiem, reżyserem i aktorem jednocześnie. Przygotowane przez zespół przedstawienia teatralne były grane nie tylko w Biskupcu, ale wyjeżdżano również na gościnne występy i eliminacje powiatowe i wojewódzkie do Iławy, Ostródy, Morąga, Nowego Miasta i innych miejscowości.

W latach 1952-1956 działalność OSP cechowała mniejsza aktywność, a organizacja strażacka zamiast uaktywniać się powoli usypiała. Wynikało to z braku odpowiedniego sprzętu, a zwłaszcza nowej motopompy, gdyż ciągłe remonty starej były kosztowne i nie przynosiły spodziewanych efektów. Pilnego remontu wymagała remiza oraz budowa suszarni do węży, ale brak wsparcia finansowego dla straży uniemożliwiał wykonanie tych inwestycji.

Pod koniec 1956 r. Komenda Wojewódzka Straży Pożarnych w Olsztynie zakwalifikowała OSP w Biskupcu do jednostek typu „S”. W związku z czym przydzielono nietypowy samochód gaśniczy „Star 20” oraz uzupełniono wyposażenie. Stało się to dzięki zajęciu przez OSP czwartego miejsca w zawodach pożarniczych oraz pierwszego miejsca w manewrach rejonowych, które to sukcesy uzyskano po przeprowadzeniu reorganizacji Komendy OSP. Uroczystość poświęcenia otrzymanego samochodu wraz ze sprzętem strażackim odbyła się na rynku w dniu 23 maja 1957 r.

Ochotnicza straż pożarna w Biskupcu zaczęła powoli wychodzić z „własnych opłotków” włączając się w działalność powołanych organów straży pożarnych. Podstawowe zadania w zwalczaniu pożarów i klęsk żywiołowych były realizowane z coraz lepszymi wynikami.

W kolejnych latach działalności OSP następowały zmiany w składzie zarządu. Obowiązki prezesów OSP pełnili kolejno druhowie: Władysław Góralski, Wincenty Kadzik i od 1976 r. Mieczysław Marcinkowski. Funkcje naczelnika pełnili druhowie Bernard Góralski i od 1968 r. Zbigniew Białecki. Nieprzerwanie od 1963 r. do 1990 r. przewodniczącym komisji rewizyjnej był druh Bolesław Cieszyński, a w składzie komisji rewizyjnej Konrad Arentewicz.

Wielu było oddanych strażaków-społeczników pracujących na rzecz jednostki. Nie uchylał się nikt od pracy i społecznej działalności w straży. Nikt nie rejestrował straconych chwil wypoczynku, nie mówił o zdartej odzieży i zniszczonym zdrowiu. Setki godzin pracy społecznej pozostało w zapamiętaniu. Ale właśnie największą wartość mają czyny bezimienne. Cieszono się z otrzymanej motopompy, syreny elektrycznej, a wielkim wydarzeniem było otrzymanie dopiero w 1965 r. nowego, typowego samochodu bojowego.

Były też i lata o mniejszej aktywności OSP Biskupiec, która przeżywała pewien kryzys. Wyraźnie ostygł poprzedni zapal członków, nastąpiło rozluźnienie dyscypliny, spadła gotowość bojowa jednostki. Zarząd OSP zaniepokojony powstałą sytuacją postawił na młodzież. Wyszło to na dobre dopiero z chwilą powołania na stanowisko naczelnika OSP druha Zbigniewa Białeckiego. W stosunkowo krótkim czasie zaprowadzili wspólnie z prezesem Wincentym Kadzik nowe porządki. Zmieniono wówczas i uzdrowiono niedogodną atmosferę. Spowodowano, że wielu strażaków myślących o odejściu ze straży, pozostało nadal.

Do 1975 r. strażacy ciągle pracowali przy odnawianiu sprzętu i remizy. Ta ostatnia jednak mimo wszystko nie spełniała właściwych funkcji na miarę zwiększających się aspiracji i ambicji członków OSP. Stąd też zrodziła się odważna propozycja wybudowania nowej remizy strażackiej w czynnie społecznym. Propozycja ta została zaaprobowana przez członków na Walnym Zebraniu w dniu 9 lutego 1975 r. Aprobata i poparcie władz gminnych jakie otrzymała OSP, stworzyły dobry klimat i warunki

do realizacji podjętej uchwały.

Budowa Domu Strażaka w Biskupcu trwała prawie 4 lata. Mimo okresu zahamowań, oraz stania na uboczu pewnej części członków, którzy nie wierzyli w realność tego przedsięwzięcia – wspólne dzieło strażaków i społeczeństwa oraz Urzędu Gminy, zakładów pracy z gminy i wydatnej pomocy Komendy Rejonowej Straży Pożarnych w Nowym Mieście Lub. – zostało ukończone w 1979 r.

Przy budowie Domu strażaka w Biskupcu wyróżnili się następujący czynni członkowie OSP: Zbigniew Białecki, Marian Nalik, Bernard Świątkowski, Alfons Tatuliński, Ryszard Napierski, Jan Karczewski, Franciszek Brzeziński, Henryk Łukaszewski, Konrad Arentewicz, Jan Smoliński i Piotr Bronkau.

Niezależnie od tego włączyli się także członkowie wspierający, a wśród nich: Stefan Urlicki, ks. Mieczysław Wegnerewski, Alfons Majewski, Mirosław Kozak, Antoni Wydorski, Robert Nalik, Anastazy Wrzesiński, Józef Kowalewski, Kazimierz Żurawski

Strażnica OSP w Biskupcu

i Jan Nalik. Poza tym poważny wkład w budowę Domu Strażaka włożyli rzemieślnicy w formie wykonanych bezpłatnie usług, a mianowicie: Franciszek Turulski, Henryk Jankowski, Ryszard Bokowski, Ryszard Openkowski, Edmund Karbowski z Sumina, Gerard Barczak z Ostrowitego, Jan Cybulski z Łąkorza, Józef Jaworski z Lipinek, Tadeusz Lewandowski i Aleksander Schmeihel z Bielic.

Oprócz tego przy budowie Domu Strażaka bardzo wydatnie pomagali: Urząd Gminy w Biskupcu z byłymi naczelnikami Kazimierzem Bienert i Hubertem Pietryką; Komenda Rejonowa Straży Pożarnej w Nowym Mieście z byłymi komendantami mjr poż. Władysławem Paprotą i kpt. Poż Ryszardem Gutowskim; młodzież Szkoły Podstawowej w Biskupcu; Spółdzielnia Budownictwa Wiejskiego w Biskupcu; Bank Spółdzielczy w Biskupcu; Gminna Spółdzielnia „SCH” w Biskupcu.

W dniu 21 lipca 1979 r. nowy Dom Strażaka w Biskupcu został uroczysto oddany do użytku. Ten piękny obiekt jest trwałym pomnikiem społecznego zaangażowania i poświęcenia członków OSP, oraz działaczy i sympatyków ochotniczego strażactwa.

Z przekazaniem Domu Strażaka – odbyło się również wręczenie dla OSP sztandaru, ufundowanego przez społeczeństwo gminy. Przewodniczący Honorowego Komitetu Fundacji Sztandaru Andrzej Jarecki, przekazując sztandar na ręce naczelnika OSP druha Zbigniewa Białeckiego powiedział m.in. „Otrzymaliście sztandar od społeczeństwa gminy w uznaniu za dotychczasową dobrą pracę. Jednostka Wasza, w szeregach której znajdowali się i pozostają nadal oddani i pełni poświęcenia społecznicy zasłużyła sobie na takie wyróżnienie”.

Z okazji uroczystości – najbardziej zasłużeni druhowie otrzymali odznaczenia związkowe i odznaki: złote medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali Władysław Góralski, Bolesław Cieszyński i Bernard Świątkowski, a brązowe medale: Mirosław Kozak, bracia Ryszard i Piotr Bronkau, Edmund Bartycha i Kazimierz Łukaszewski. Wręczono również odznakę za wysługę 50 lat byłemu prezesowi druhowi Wiktorowi Arentewicz.

Ponadto odznaki „Za Zasługi w Współzawodnictwie P.Poż.” otrzymali: Zbigniew Białeckie, Mirosław Kozak, Mieczysław Marcinkowski, Marcin Nalik i Bernard Świątkowski.

Z chwilą oddania do użytku nowego Domu Strażaka, zarząd rozpoczął starania o wyposażenie przestronnych garaży w nowoczesny sprzęt, który poza sprawnością i gotowością bojową jednostki, odgrywa coraz większą rolę w likwidacji pożarów.

Jeszcze tego samego roku, w dowód uznania dla jednostki, i osiągnięć w zakresie stałej gotowości i sprawności bojowej – Komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnych w Toruniu ppłk. poż. Karol Krajnik przekazał dla jednostki nowy wóz bojowy „Star-244”. Poprawiono również stan łączności poprzez zamontowanie w Domu Strażaka oraz nowym wozie bojowym radiostacji. Wbudowany został ponadto magazyn paliw, który był nieodzowny z uwagi na przechowywanie materiałów pędnych w sąsiedztwie kotłowni.

W 1979 r. zarząd zrobił wiele, aby OSP stała się jednostką promieniującą na obszar całej gminy. Nie oznaczało to, że zrobiono już wszystko, gdyż w miarę jedzenia apetyt rośnie. Dlatego rozpoczęto starania o zaliczenie OSP do jednostek typu „S-2” i przydzielenie drugiego samochodu marki „Żuk”, który uzupełniałby wartość bojową jednostki.

Oddając do użytku Dom Strażaka stworzono odpowiednie warunki do rozwijania działalności kulturalno-oświatowej. Dzięki staraniom zarządu wyposażono świetlicę w stół pingpongowy, bilard, grę sprawnościową „futbol” oraz szachy i warcaby. Powstał również zespół muzyczny, który prezentował się na organizowanych wieczorkach strażackich.

Za całokształt działalności statutowej w 1980 r., OSP otrzymało z Komendy Głównej Straży Pożarnych kopię obrazu „do pożaru” Jana Zygmuntowicza, który jest nie tylko ozdobą Domu Strażaka, ale przede wszystkim wysokim wyróżnieniem dla OSP.

Po dłuższych staraniach, Ochotnicza Straż Pożarna w 1982 r. uzyskała drugi samochód marki „Żuk”. Ponadto dzięki usilnym zabiegom zarządu, udało się dokonać naprawy dachu na Domu

Strażaka i magazynku paliw oraz wykonać elewację i malowanie pomieszczeń wewnętrznych.

W maju 1988 r. OSP w Biskupcu uhonorowana została wyróżnieniem papieża Jana Pawła II, które otrzymała z rąk ks. Mieczysława Wegnerowskiego w czasie mszy świętej z okazji Dnia Strażaka. A oto treść tłumaczona z języka łacińskiego:

„Papież Jan Paweł II doceniając zasługi Ochotniczych Straży Pożarnych na Ziemi Warmińskiej tak w ratowaniu mienia jak i spełnianiu funkcji religijnej, szczególnie uwidocznionej w czasie pielgrzymki obrazu Matki Bożej po tej ziemi uhonorował odznaczeniem zasłużonym wspólnotę druhową w Biskupcu”.

Mimo, że OSP dość prawidłowo prowadziła działalność propagandową i kontrolną, występowały pożary. W okresie od 1975-1990 r. odnotowano 6 pożarów w Biskupcu, w których uczestniczyła OSP. Były to przede wszystkim pożary małe i bez strat w suszarniach tytoniu i w budynkach komunalnych. Z groźniejszych pożarów na terenie Biskupca to: pożar budynku mieszkalnego na ulicy Tkackiej, obory ze stodołą na ulicy Pełnej oraz stodoły i obory w Fitowie. W tych groźnych pożarach udało się uratować przyległe zabudowania mieszkalne i gospodarcze.

Dobrze układało się współdziałanie OSP z Komendą Wojewódzką Straży Pożarnych w Toruniu oraz Komendą Rejonową Straży Pożarnych w Nowym Mieście, a także władzami gminy. Również dobrze układała się współpraca z radami sołectwami rejonu działania OSP tj. wsi: Biskupiec, Fitowo, Słupnica, Podlasek Mały i Wielka Tymawa. Współpraca ta wpływała na rozwiązywanie wszystkich problemów związanych ze statutową działalnością OSP.

W 1989 r. udało się zarządowi poprawić stan alarmowania poprzez zamontowanie dodatkowej syreny na budynku Urzędu Gminy. Poza tym, dzięki osobistemu zaangażowaniu byłego naczelnika gminy Jana Doleckiego, przeprowadzono odnowienie Domu Strażaka oraz wyposażono go w niezbędny sprzęt. Wszystkie te poczynania wykonane były z myślą o terminie zbliżającego się jubileuszu 100-lecia OSP.

Dzięki Zarządowi Gminy i osobiście Wójtowi Hubertowi Pietryka – starania zarządu OSP w zakresie wykonania nowej elewacji zostały wykonane pomimo zaistnienia trudnego okresu braku środków finansowych.

Mając na uwadze ogromną rolę wychowawczą, jaką spełniają w działalności OSP odznaczenia i wyróżnienia, zarząd przywiązywał bardzo dużą wagę do tego tematu. Aktywność, ofiarność i społeczne zaangażowanie było jednym z wyrazów tego uznania i przyznawania wyróżniającym się druhom odznaczeń i odznak związkowych.

Jednostka OSP w Biskupcu w roku swego setnego jubileuszu była nadal jednostką wiodącą nie tylko na terenie gminy, ale również w obszarze działania Komendy Rejonowej Straży Pożarnych w Nowym Mieście Lub. Ostatnie lata przyniosły umocnienie organizacyjne jednostki, unowocześnienie sprzętu ratowniczego i specjalistycznego, wzrost poziomu wyszkolenia oraz operatywności straży. Na ten czas jednostka zrzeszała w swych szeregach wielu aktywnych i oddanych idei strażactwa druhow czynnych:

Zarząd:

Mieczysław Marcinkowski	- prezes
Zbigniew Białecki	- I wiceprezes-naczelnik
Zbigniew Pakoca	- II wiceprezes- z-ca naczelnika
Roman Cieszyński	- skarbnik
Marian Nalik	- gospodarz
Józef Mański	- członek zarządu

Komisja rewizyjna:

Jerzy Lubiejewski	- przewodniczący
Edmund Bartycha	- członek
Roman Preuss	- członek

Członkowie czynni:

Wiktor Arentewicz
Władysław Góralski
Brenrd Świątkowski
Henryk Łukaszewski
Ryszard Napierski
Kazimierz Łukaszewski
Mieczysław Marcinkiewicz
Roman Kowalczyk
Stanisław Lenczewski
Andrzej Łyżwa
Marian Żak
Karol Koński
Józef Mański
Zenon Juszcak
Lucjan Bartkiewicz
Roman Preuss
Janusz Bartycha
Bogdan Rakoczy

Członkowie wspierający:

Leokadia Rosicka
Jan Nalik
Józef Tkaczyk
Bernard Wrzosek
Zygmunt Witkowski
Henryk Kozikowski
Tadeusz Ziółkowski
Władysław Maćkiewicz
Jan Sedlewski
Tadeusz Ostrowski
ks. Mieczysław Wegnerowski
Bronisław Janowski

Konrad Arentewicz
Bernard Góralski
Zbigniew Białecki
Marian Nalik
Ryszard Bronkau
Mirosław Laskowski
Edmund Bartycha
Józef Wróblewski
Jerzy Lubiejewski
Konrad Otremba
Franciszek Brzeziński
Krzysztof Zbonikowski
Zbigniew Pakoca
Piotr Turulski
Andrzej Jarzębowski
Marian Bronkau
Piotr Bartych
Józef Metkowski

Stanisław Topolewski
Antoni Kózka
Antoni Wydorski
Stanisław Kaczmarczyk
Jadwiga Malak
Konrad Bartycha
Alfons Majewski
Władysław Golubski
Jan Kudlewski
Jan Kowalkowski
Alojzy Reich
Jan Urlicki

Stefan Urlicki
Mieczysław Kamiński
Tadeusz Fidrych
Jan Lesiński
Zygmunt Falkowski
Edmund Ruda
Zofia Plichta
Andrzej Plichta
Jan Piontkowski
Kazimierz Szczygłowski
Józef Wydorski
Adam Karski
Mieczysław Wroński
Franciszek Turulski
Genowefa Czajka
Jan Wiśniewski
Kazimierz Kozikowski

Mirosław Kozak
Kazimierz Żurawski
Józef Krajewski
Jan Krupa
Tadeusz Tomczyk
Czesław Żak
Janina Ćwierzona
Małgorzata Nalik
Wincenty Hejka
Tadeusz Kowalewski
Tadeusz Ćwikliński
Tadeusz Standarski
Jadwiga Kowalewska
Edmund Boguszewski
Wacław Grzywacz
Stanisław Sedlewski
Henryk Stachewicz

Jubileusz stulecia jednostki OSP Biskupiec został ukoronowany uroczystością w dniu 4 maja 1991 r., która odbyła się przed Domem Strażaka w Biskupcu. Na uroczystość tę przybyły delegacje straży ze wszystkich jednostek gminy Biskupiec. Towarzyszyli im członkowie rodzin, sąsiedzi oraz mieszkańcy Biskupca i okolicznych wsi. W tym doniosłym dla strażaków święcie, swą obecnością zaszczytili: Wicemarszałek Wojewódzkiego Sejmiku Samorządowego – Jerzy Fiałkowski, Wójt Gminy Biskupiec – Hubert Pietryka, wiceprezes Zarządu Wojewódzkiego OSP – Kazimierz Faber, zastępca Komendanta Wojewódzkiego Straży Pożarnych – ppłk. Zygmunt Politowski, Komendant Rejonowy Straży Pożarnych w Nowym Mieście Lub. – kpt. Marek Szczech.

Jubileusz rozpoczął się uroczystą mszą św. koncelebrowaną przez ks. Ryszarda Szramka. Gości uroczystości powitał Prezes Zarządu Gminnego Związku OSP druh Jan Dolecki. Z okazji tak doniosłego jubileuszu, jednostka OSP Biskupiec została uhonorowana Złotym Znakiem Związku, o czym zadecydowało Prezydium Zarządu Głównego.

Znakiem tym udekorowano sztandar jednostki. Za długoletnią, aktywną działalność i wybitne zasługi dla ochrony przeciwpożarowej – najbardziej zasłużeni druhowie otrzymali odznaczenia związkowe.

A. Jarzębowski, K. Zbonikowski, M. Nalik

Preses M. Marcinkowski, K. Faber ZWZ OSP Toruń

- Godność Członka Honorowego Związku OSP otrzymali druhowie: Konrad Arentewicz i Bernard Świątkowski.
- Złotym Znakiem Związku uhonorowani zostali druhowie: Zbigniew Białecki i Mieczysław Marcinkowski.
- Złote medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali druhowie: Edmund Bartycha, Ryszard Bronkau, Jan Dolecki, Roman Kowalczyk, Mirosław Laskowski, Jerzy Lubiejewski, Kazimierz Łukaszewski, Andrzej Łyżwa i Konrad Otremba.

Srebrne medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali druhowie: Franciszek Brzeziński i Roman Cieszyński.

Brązowe medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali druhowie: Zenon Juszcak, Karol Koński, Bogdan Łukaszewski, Józef Mański, Zbigniew Pakoca, Piotr Turulski i Krzysztof Zbonikowski.

Odznaką „Strażak Wzorowy” udekorowani zostali druhowie: Janusz Bartycha, Piotr Bartycha, Andrzej Jarzębowski i Roman Preuss.

Odznakę „Za zasługi we współzawodnictwie p. poż.” otrzymali druhowie: Edmund Bartycha, Zenon Juszcak, Karol Koński, Józef Mański, Zbigniew Pakoca.

Odznaki 60-lecia pożarnictwa wręcza druha Jan Dolecki

Odznakę „Zasłużony dla województwa toruńskiego” otrzymał druha Ryszard Napierski. Weteranom OSP druham Wiktorowi Arentowiczowi i Władysławowi Góralskiemu wręczono odznaki za wysługę 60 lat w OSP, a druham Konradowi Arentowiczowi i Bernardowi Świątkowskiemu za 45 lat w OSP.

Uroczystość jubileuszową uświetniła koncertem orkiestra dęta OSP w Mrocznie oraz występy zespołów artystycznych ze szkół podstawowych w Biskupcu, Lipinkach i Ostrowitem.

Zanim na dobre strażacy OSP Biskupiec wkroczyli w kolejne 100 – lecie swojej działalności z szeregow odszedł niestety Prezes Zarządu Gminnego. Druha Jan Dolecki zmarł w 1991 r.

Bojowe nastawienie i oddanie służbie biskupieckich strażaków dało się poznać w 1992 r. W dniach 10-11 sierpnia jednostka OSP Biskupiec uczestniczyła w akcji gaszenia pożaru lasu na terenie Nadleśnictwa Solec Kujawski. Wysiłek i poświęcenie naszych strażaków zostało zauważone i nagrodzone 28 listopada w Toruniu. Druhowie – Z. Białecki, M. Nalik, P. Bartycha, K. Zbonikowski, J. Metkowski zostali odznaczeni przez Prezesa ZGZOSPRP Waldemara Pawlaka złotym medalem – „Za zasługi dla pożarnictwa”.

Dekoracja sztandaru Złotym Znakiem Związku OSP

Podobnie w 1993 r., jednostka brała udział w akcji gaszenia pożaru Młyna w miejscowości Świecie nad Ossą. W skład staży wchodziło wówczas aż 38 członków czynnych.

W 1993 roku nastąpiły również zmiany w składzie Zarządu. Skład przedstawiał się następująco: Prezes- M. Marcinkowski, Naczelnik- Z. Białecki, Z-ca Naczelnika- Z. Pokoca, Sekretarz- K. Zbonikowski, Skarbnik- R. Cieszyński, Gospodarz- J. Mański

Przełomowym wydarzeniem w dziejach jednostki OSP Biskupiec było włączenie jej do Krajowego Systemu Ratowniczo

Gaśniczego na mocy porozumienia z 14 grudnia 1994 r. zawartego pomiędzy Urzędem Gminy Biskupiec, Zarządem OSP w Biskupcu oraz Komendą Rejonową Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Mieście Lubawskim. Tym samym jednostka zyskała nowe uprawnienia i możliwości, a w tym możliwość otrzymywania dofinansowania z budżetu państwa oraz możliwość otrzymania dodatkowo niezbędnego sprzętu bojowego.

Dzięki szerokiej współpracy z innymi jednostkami OSP, nie tylko z terenu gminy Biskupiec, biskupieccy strażacy brali udział w wielu uroczystościach organizowanych przez te jednostki. Tak też w 1994 r. druhowie z OSP Biskupiec wzięli udział w obchodach jubileuszowych 110 lecia jednostki OSP Łasin. Podczas uroczystości druh R. Napierski z OSP Biskupiec został honorowo odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Kolejny rok okazał się dla strażaków OSP Biskupiec wyjątkowy. Otóż 12 lipca 1995 r. na mocy decyzji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Ochotnicza Straż Pożarna w Biskupcu została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Niestety w tym roku miało również miejsce smutne wydarzenie. 1 grudnia zmarł Prezes

Druh Zbigniew Bialecki

OSP Biskupiec Mieczysław Marcinkowski, jeden z ojców wielu sukcesów biskupieckich strażaków.

W 1996 r. jednostka wzbogaciła się o kolejny samochód bojowy – JELCZ, stając się tym samym liderem oraz jedyną jednostką S3 w okolicy. Dwa lata później jednostce przybyło kolejne auto. Tym razem był to samochód marki Polonez przeznaczony do ratownictwa technicznego. 30 stycznia ks. Kazimierz Lenart z parafii w Biskupcu dokonał uroczystego poświęcenia samochodu. OSP Biskupiec stała się jednostką typu S4.

Dzięki hojnym sponsorom: K. Z. Turulskim oraz wykonawcom E. J. Urlickim w 1998 r. przed domem strażaka w Biskupcu stanął patron wszystkich strażaków Św. Florian. Wizerunek został odsłonięty oraz poświęcony 2 maja 1998 r. Inicjatorem a tym samym pomysłodawcą całego przedsięwzięcia był naczelnik biskupieckiej OSP – Zbigniew Bialecki. W realizacji przedsięwzięcia nie mały udział mieli także sami strażacy, a w szczególności Roman Cieszyński i Ryszard Napierski.

Odznaczenie Srebrnym Krzyżem Zasługi
druha R. Napierskiego

W 1999 r. w Nowym Mieście Lubawskim powstał Powiatowy Zarząd Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. W Mszanowskiej siedzibie Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie odbyło się pierwsze posiedzenie w którym udział wzięło 20 delegatów z gmin: Biskupiec, Grodziczno, Kurzętnik, i Nowe Miasto Lubawskie. Tymczasowym prezesem zarządu został dh Roman Trąpczyński, funkcję wiceprezesów przyjęli dh Andrzej Ochlak i dh Kazimierz Tomaszewski. Członkami zarządu zostali: Z. Muchliński, M. Szczech, J. Barczewski, Z. Dreszler,

Poświęcenie nowego samochodu przez księdza Kazimierza Lenarta

J. Kozłowski, L. Ewertowski, Z. Żuchliński, J. Łupaczewski, Z. Białecki, K. Kamiński.

W tym roku nastąpiły także zmiany w składzie zarządu OSP Biskupiec. Skład powiększono o dwóch członków i przedstawiał się on następująco: Prezes: Kozak Mirosław, Naczelnik: Białecki Zbigniew, Z-ca nacz.: Napierski Ryszard, Skarbnik: Cieszyński Roman, Sekretarz: Mański Józef, Gospodarz: Zbonikowski Krzysztof.

Biskupieccy strażacy zawsze ambitnie podchodzili do swojej służby. Na dowód tego 7 czerwca 1999 r. strażacy z OSP Biskupiec wyruszyli do Torunia aby służyć podczas wizyty Papieża Jana Pawła II. W kościelnej służbie porządkowej wzięli udział: R. Cieszyński, W. Karczewski,

Wręczenie kluczy do Poloneza Naczelnikowi OSP Z. Białeckiemu

J. Ałachowicz, R. Preuss, T. Lubiejewski, M. Laskowski, B. Rakoczy, G. Otręba, P. Bartycha, A. Jarzębowski, P. Wawrzyniak.

W 2000 r. szeregi OSP Biskupiec powiększyły się o dwóch członków honorowych. W szeregi wstąpili: dh ks. Mieczysław Wegnerowski oraz dh Konrad Arentewicz.

6 grudnia 2005 r. jednostka OSP Biskupiec otrzymała nowy samochód bojowy typu Star-Man. Nowy samochód tradycyjnie został poświęcony przez ks. Kazimierza Lenarta. Uroczystego przekazania dokonał Wójt Gminy Biskupiec Kazimierz Tomaszewski.

Kolejny rok – 2006 okazał się rokiem smutku dla biskupieckich strażaków. Z szeregów OSP na zawsze odeszli: dh. Zbigniew Białecki, dh. Henryk Łukaszewski, dh. Roman Kowalczyk. Na cześć Naczelnika Zbigniewa Białeckiego

Ksiądz Mieczysław Wegnerowski

Kościelna służba porządkowa w Toruniu

wykonano tablicę pamiątkową, którą zamieszczono przy figurce Św. Floriana przed domem strażaka w Biskupcu. Fundatorami tablicy byli mieszkańcy oraz lokalni przedsiębiorcy.

27 sierpnia 2010 r. w tragicznych okolicznościach z szeregów OSP Biskupiec odszedł druh Marcin Dembek.

Warto tu dodać, iż strażacy z OSP Biskupiec wykazują się odwagą i oddaniem w służbie społeczeństwu nie tylko podczas podejmowanych akcji. Należy podkreślić, iż zawsze gdy jest potrzeba członkowie jednostki biorą udział w akcjach krwiodawstwa, wykazując się swą honorową postawą i bezinteresownym darem serca.

Przekazanie nowego samochodu Star-Man

Naczelnik
OSP Biskupiec

O.S.P. Biskupiec
Odświeżenie tablicy poświęconej
pamięci Druha Naczelnika
Zbigniewa Białeckiego

Biskupiec - w maju 2007 roku

Zarząd OSP Biskupiec 2011 r.

Prezes
Wiceprezes – Naczelnik
Sekretarz
Skarbnik
Z-ca Naczelnika
Członek
Gospodarz

Jerzy Dobies
Jan Atłachowicz
Andrzej Szyszkowski
Damian Dembek
Krzysztof Grzonkowski
Marian Nalik
Marcin Mański

Członkowie czynni OSP Biskupiec 2011 r.

Jerzy Dobies
Jan Atłachowicz
Marian Nalik
Ryszard Napierski
Ryszard Bronkau
Kazimierz Łukaszewski
Mirosław Laskowski
Edmund Bartycha
Jerzy Lubiejewski
Andrzej Łyżwa
Roman Cieszyński
Józef Mański
Zenon Juszczak
Piotr Bartycha
Bogusław Rakoczy
Piotr Wawrzyniak
Daniel Bartycha
Tomasz Kamiński
Mirosław Kozak
Waldemar Karczewski
Marcin Wawrzyniak
Stanisław Karski
Krzysztof Grzonkowski
Tomasz Grzonkowski
Sławomir Kwaśniak

Piotr Kolečki
Cezary Suliński
Dawid Kowalski
Michał Niczyporuk
Arkadiusz Wilary
Paweł Bartnicki
Grzegorz Dembek
Mateusz Dobies
Łukasz Bartycha
Michał Rejman
Andrzej Dembek
Grzegorz Otręba
Radosław Otręba
Dawid Godziński
Andrzej Szyszkowski
Radosław Juszczak
Grzegorz Sedlewski
Damian Dembek
Szymon Krómrzej
Bernard Góralski
Marcin Mański
Arkadiusz Orłowski
Szymon Kamiński
Łukasz Jeńczewski

KONKURSY I ZAWODY

Dowodem pełnej sprawności i gotowości bojowej strażaków z OSP Biskupiec było zdobycie w 1978 r. I miejsca w Rejonowych Zawodach Pożarniczych w Nowym Mieście. W działalności statutowej za 1978 r. OSP zajęła I miejsce we współzawodnictwie pomiędzy jednostkami OSP w województwie toruńskim. W 1979 r. na II wojewódzkich zawodach sportowo-pożarniczych w Toruniu zajęła również I miejsce, a następnie reprezentując województwo toruńskie na strefowych zawodach pożarniczych w Inowrocławiu zajęła II miejsce w ogólnej punktacji, oraz I w technicznym torze przeszkód. Te ostatnie osiągnięcia OSP uzyskała na wypożyczonym wozie bojowym.

W wyniku oceny współzawodnictwa za 1979 r., OSP w Biskupcu zarówno na szczeblu gminnym oraz wojewódzkim zajęła I miejsca. Również sekcja OSP na zawodach gminnych i rejonowych, podobnie jak w 1979 r. zajęła I miejsca w swojej grupie.

1982 r. przy mocnym dopingu ze strony strażaków i sympatyków OSP, drużyna seniorów zajęła I miejsce na zawodach międzygminnych w Radomnie, a następnie w pożarniczo-sportowych zawodach w Nowym Mieście. OSP za 1982 r. zajęła również I miejsce we współzawodnictwie w zakresie działalności statutowej pomiędzy jednostkami OSP w gminie.

W 1983 r. zabiegi i starania zarządu doprowadziły do reaktywowania drużyny młodzieżowej w 10-cio osobowym składzie. Drużyna ta wykazała dużą aktywność zarówno w szkoleniu, jak też w działalności kulturalno-oświatowej. Wiele czasu i społecznego zaangażowania w pracy szkoleniowej z drużyną młodzieżową i drużyną seniorów wykazał zastępca naczelnika drużyny Ryszard Napierski. O poprawnej działalności szkoleniowej z tymi drużynami świadczy fakt, że uczestnicząc po raz pierwszy w zawodach gminnych, młodzieżowa drużyna pożarnicza zajęła I miejsce. Taką samą lokatę uzyskała również drużyna seniorów, która startując dodatkowo w wojewódzkich zawodach sportowo-

pożarniczych w Toruniu i reprezentując Komendę Rejonową Straży Pożarnej w Nowym Mieście, zajęła trzecie miejsce na szczeblu wojewódzkim. Sukcesy szkoleniowe i sprawnościowe potwierdziły drużyny seniorów i młodzieżowa drużyna pożarnicza, zajmując pierwsze miejsca w gminnych i rejonowych zawodach sportowo-pożarniczych w latach 1984 – 1990.

W maju 1991 roku w Lipinkach odbyły się gminne zawody sportowo – pożarnicze, w których udział wzięło 8 jednostek OSP oraz 56 sekcji młodzieżowych. Jednostka OSP wyróżniła się w najmłodszej grupie młodzieżowej, gdzie jej najmłodsi przedstawiciele zajęli pierwsze miejsce. W czasie zawodów Komisja Sędziowska pod przewodnictwem ppor. poż. Henryka Orzechowskiego wyłoniła najlepszego mechanika obsługującego motopompy w osobie Mariana Nalik (OSP Biskupiec). Podczas zawodów wręczono również odznaczenia zasłużonym dla pożarnictwa: E. Wąsiokowskiemu i Z. Otta.

Gminne zawody sportowo-pożarnicze w Lipinkach

Rok później 30 maja 1992 r. odbyły się Gminne Zawody Sportowo- Pożarnicze w Lipinkach, w których uczestniczyło 8 jednostek OSP oraz 5 sekcji młodzieżowych. W grupie seniorów pierwsze miejsce zajęła OSP w Biskupcu. W najmłodszej z drużyn pożarniczych w wieku od 12 do 15 lat pierwsze miejsce wywalczyła również drużyna z Biskupca. Pół roku później zajęli II miejsce w Zawodach Rejonowych.

Gminne zawody sportowo-pożarnicze w Lipinkach

11 czerwca 1997 r. odbyły się kolejne zawody sportowo-pożarnicze. Zawody stały na bardzo wysokim poziomie. Różnica czasowa poszcze-gólnych drużyn, szczególnie w czołówce była niewielka. W rezultacie drużyna z Biskupca znalazła się w czołówce i zakwalifikowała się na zawody rejonowe.

24 maja 1998 r. w zawodach sportowo-pożarniczych – OSP Biskupiec z opiekunem dh. Napierskim zajęła I miejsce. W skład zwycięskiej drużyny MDP wchodził: Browarski P, Truszczyński r., Czyżak, Jabłoński, M. Preus, J. Zgliczyński, K. Zgliczyński, S. Cieszyński. IV miejsce zajęli zawodnicy: D. Bartycha,

Gminne zawody sportowo-pożarnicze w Biskupcu

J. Karbowski, P. Bartycha, Z. Otremba, J. Bartycha, G. Otremba, S. Nowacki, A. Jarzębowski.

16 maja 1999 r. podczas obchodów dnia strażaka odbyły się także gminne zawody sportowo-pożarnicze, w których po latach nieudanych startów nasi seniorzy „zawodowcy” zajęli I miejsce.

Kolejny sukces sportowy jednostka OSP Biskupiec odniosła w 2003 roku. 18 maja jednostka zajęła I miejsce w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych.

**Druhowie OSP Biskupiec
w czasie ćwiczenia bojowego**

ZAKOŃCZENIE

Bilans dokonań OSP w Biskupcu w ciągu wieku stanowił pasma osiągnięć i sukcesów zarówno w działalności organizatorskiej, prewencyjnej, ratowniczej i szkoleniowej, ale również kulturalno-oświatowej i propagandowej. Daje to podstawę do dużej satysfakcji dla każdego z byłych i obecnych członków straży. Członkowie i weterani jednostki, ale także Ci, których dziś wspominamy, patrząc na pożółkłe dokumenty, zapisali się na kartach w dziejach biskupieckiej straży. Karta ta stanowi niewątpliwie powód do dumy i powinna stanowić również wzór do naśladowania dla innych, szczególnie dla młodego pokolenia pożarniczego.

Niniejsze opracowanie druhowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Biskupcu dedykują pamięci Komendanta Gminnego i wieloletniego Naczelnika OSP Biskupiec druha Zbigniewa Białeckiego.

druh Zbigniew Białeckii

Członkowie honorowi

Leokadia Rosicka
 Bernard Wrzosek
 Stefan Kaczmarczyk
 Jan Urlicki
 Stefan Urlicki
 Barbara Fidrych
 Józef Krajewski
 Jan Krupa
 Czesław Żak
 Janina Ćwierzona
 Andrzej Plichta
 Tadeusz Kowalewski
 Franciszek Turulski
 Stanisław Sedlewski
 Eugenia Czajka
 Edwin Głowacki
 Irena Chełkowska
 Stanisła Stachewicz
 Kazimierz Dudalski
 Wiesław Dembek
 Anna Klimpel
 Marek Romanowski
 Zygmunt Dymowski
 Mieczysław Wegnerowski
 Tadeusz Skuzjus
 Krzysztof Zbonikowski

Prezes Zarządu Gminnego OSP
 wójt Kazimierz Tomaszewski w akcji,
 asystuje naczelnik Jan Ałachowicz

Prezes Zarządu Gminnego OSP
 i druhowie OSP Biskupiec

Ochotnicza Straż Pożarna
13-340 Biskupiec ul. Rynek 6
tel. (56) 47 45 098
nr alarmowe 998 lub 112
e-mail: ugb@gminabiskupiec.pl